N°. 279. 1852.

NEDERLANDSCHE STAATS-COURANT.

JE MAINTIENDRAI.

De prijs dezer Courant met het Bijblad is f 30 in het jaar; die van de Courant alleen f 20 en die van het Bijblad alleen f 15.

De prijs der advertentien is 15 cents voor den regel bij iedere plaatsing buiten de zegelgelden en briefporten.

WOENSDAG 24 NOVEMBER.

NEDERLANDEN.

Bij besluit van 22 November jl., n°. 23, heeft Zijne Majesteit, goedgevonden:

1°. aan de nagemelde officieren bij de rustende schutterijen op hun verzoek eervol ontslag te verleenen, als:

in de provincie *Gelderland:*

1ste afdeeling 1ste bataillon 4de compagnie, aan *G. Bakhuis*, als kapitein en aan *J. D. S. Rombach*, als 1ste luitenant;

2de afdeeling 3de bataillon 3de compagnie, aan *J. M. J. Versteegh* jr., als 2de luitenant, op grond van art. 64 der gemeentewet;

in de provincie *Zuidholland:*

aan *A. Goekoop*, als kapitein bij de 3de compagnie 2de half-bataillon in het 2de district;

in de provincie *Noordholland:*

4de bataillon 3de compagnie, aan *T. Groot*, als 2de luitenant;

5de bataillon 2de compagnie, aan *B. Bakker Sombeek*, als 1ste luitenant; aan beiden op grond van art. 64 der gemeentewet;

in de provincie *Zeeland:*

aan *G. C. Imminck* als 1ste luitenant bij het bataillon n°. 5;

in de provincie *Overijssel:*

aan *C. D. Roëll*, als 2de luitenant bij de 6de compagnie 2de bataillon, wegens verandering van woonplaats;

in de provincie *Groningen:*

3de bataillon staf, aan *J. Bakker*, als 2de luitenant-kwartiermeester met personelen rang van kapitein;

5de compagnie aan *H. Kassens Smaal*, als 2de luitenant; en

aan *J. H. Molenburg*, als 2de luitenant bij de 3de compagnie 2de half-bataillon in het 2de district van Zuidholland, wegens verandering van woonplaats;

2°. bij de rustende schutterijen te benoemen:

in de provincie *Gelderland:*

1ste afdeeling 1ste bataillon 4de compagnie, tot kapitein *H. Post*, thans 2de luitenant;

tot 1sten luitenant *A. Ruijs*, thans 2de luitenant;

tot 2de luitenants *W. J. Keyser*, thans sergeant-majoor, en *B. Kroneman*, thans schutter;

2de afdeeling 3de bataillon 3de compagnie, tot 2den luitenant *A. J. Sappard*, thans schutter;

in de provincie *Zuidholland:*

2de district 2de half-bataillon 2de compagnie, tot 1sten luitenant *D. A. Arends*, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant *P. W. van der Hoff*, thans schutter;

3de compagnie, tot kapitein *M. de Jonge*, thans 1ste luitenant bij de 2de compagnie;

tot 2den luitenant *A. Steynbuch;*

in de provincie *Zeeland:*

bataillon n°. 3, 3de compagnie, tot kapitein *S. de Graag*, thans 1ste luitenant;

tot 1sten luitenant *L. Boogaert*, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant *J. C. D. van der Bussche*, vroeger fourrier bij de dienstdoende schutterij te Goes;

in de provincie *Overijssel:*

1ste bataillon 3de compagnie, tot kapitein *H. L. van Dingstee*, vroeger 1ste luitenant bij de voormalige mobile Overijsselsche schutterij;

tot 2den luitenant *A. Verwey*, vroeger 2de luitenant bij de dienstdoende schutterij te Zutphen;

2de bataillon 6de compagnie, tot 2den luitenant *C. Fortuijn;*

3de bataillon 6de compagnie, tot 2den luitenant *A. ter Horst*, thans sergeant;

in de provincie *Groningen:*

2de bataillon staf, tot 2den luitenant-kwartiermeester *J. Nieuwenhuis*, thans 2de luitenant bij de 2de compagnie;

vierde compagnie, tot kapitein mr. *H. A. Vinkers*, thans 1ste luitenant;

tot 1sten luitenant, *J. J. de Boer*, thans 2de luitenant;

tot 2den luitenant, *O. de Rehden van Swinderen Cleveringa*, thans sergeant;

5de compagnie, tot 2den luitenant, *R. P. Brouwer*, thans sergeant.

Bij Zijner Majesteits besluit van den 19den dezer, n°. 90, is de kolonel *J. D. Musquetier*, kommandant en inspecteur van het corps mariniers, met den 31sten December aanstaande eervol van het gezegde corps afgevoerd, en krachtens § 2 *a* van art. 38 der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 126), met ingang van den 1sten Januarij 1853 ter zake van langdurige dienst op pensioen gesteld; voorts is aan hem op grond van artt. 11, 12, 13 en 14, lit. *a* der wet van 28 Augustus 1851 (*Staatsblad* n°. 127), toegekend een jaarlijksch pensioen van achttien honderd gulden (f 1800).

Bij Zijner Majesteits besluit van den 19den November 1852, n°. 91, is het kommandement van het corps mariniers, met den eersten Januarij 1853, opgedragen aan den kapitein-luitenant ter zee *G. C. Koopman*, met bepaling dat de genoemde hoofdofficier zijn anciënniteit ... van het corps mariniers, en in het corps zee-officieren zal blijven doorloopen, met stilstand van non-activiteits-tractement;

alsmede met gemelden datum bij het corps mariniers bij ancienneteit bevorderd:

tot 1ste luitenants, de 2de luitenants, *F. G. H. Hornbostel*, *L. F. Geill*, *J. P. H. Sesseler*, *T. G. Corbelijn*, en

tot kapitein-administrateur van kleeding, de 1ste luitenant-kwartiermeester *J. H. Besau*.

MINISTERIE VAN FINANTIEN.

De Minister van Finantien herinnert bij deze aan zijne bekendmaking van den 5den Junij 1851, volgens welke de muntbiljetten uitgegeven volgens de wet van den 17den September 1849 (*Staatsblad* n°. 46), voor de houders, welke dit mogten verlangen, opvraagbaar zijn bij de Nederlandsche Bank te Amsterdam en aldaar zullen worden uitbetaald in Nederlandsche zilveren munt.

Deze bevoegdheid tot opvraging duurt evenwel voort ook na den 31sten December 1852, en zullen de gezegde muntbiljetten mede voortdurend in alle betalingen aan de schatkist en op alle Rijkskantoren worden aangenomen.

's Gravenhage, den 23sten November 1852.

De Minister van Finantien,
VAN BOSSE.

TWEEDE KAMER DER STATEN-GENERAAL.

Ter voldoening aan het bepaalde bij art. 2 der wet van den 5den Augustus 1850 (*Staatsblad* n°. 45) wordt het volgend uittreksel uit de notulen van het verhandelde in de zitting der Kamer van den 22sten November 1852, in de *Staats-courant* geplaatst.

De Voorzitter,
W. H. DULLERT.

Volgens het genomen besluit in de zitting der Kamer van den 16den November is de beslissing aan de orde:

a. over het getal leden, waaruit de Commissie van onderzoek omtrent den accijns op het zout zal bestaan;

b. over het getal leden, minstens tot de afneming der verhooren vereischt;

c. over de bepaling van den termijn, binnen welken het onderzoek zal zijn afgeloopen.

De Voorzitter stelt voor, om het getal leden, waaruit de Commissie van onderzoek zal bestaan, op *vijf* te bepalen.

De heer Heemskerk stelt, op door hem ontwikkelde gronden, voor, om dit getal op *zeven* vast te stellen.

Nadat de beraadslaging over dit punt gesloten is, wordt het voorstel des Voorzitters met 33 tegen 19 stemmen aangenomen.

Tegen hebben gesteld de heeren enz.

De Voorzitter stelt alsnu voor, om het getal leden der Commissie, minstens tot de afneming der verhooren vereischt, op *drie* te bepalen. Dit voorstel wordt, zonder dat iemand het woord vraagt en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

De Voorzitter stelt vervolgens voor, om het tijdstip, waarop het onderzoek zal zijn afgeloopen, te bepalen op den 1sten September 1853. Ook dit voorstel wordt zonder beraadslaging en zonder hoofdelijke stemming aangenomen.

Alsnu wordt, met inachtneming van de voorschriften van artt. 91 en volgende van het Reglement van Orde, tot de benoeming van de vijf leden der Commissie van onderzoek overgegaan.

Tot stemopnemers worden door den Voorzitter benoemd enz.

De uitslag der gehoudene stemmingen is dienvolgens dat tot leden der Commissie van onderzoek benoemd zijn de heeren: jhr. J. A. C. A. van Nispen van Sevenaer, mr. F. A. van Hall, mr. P. Blussé van Oud-Alblas, P. J. Bachiene en mr. K. A. Poortman.

Voor eensluidend uittreksel,
De Griffier,
D. VEEGENS.

BUITENLANDSCHE BERIGTEN.

FRANKRIJK.

De *Moniteur* van gisteren, den 22sten, behelst volgens eene telegraphische tijding, een berigt over de volksstemming, van den volgenden inhoud: „Niettegenstaande het ongunstige weder hebben te Parijs meer dan honderd duizend kiezers, dus meer dan de helft der op de kiezerslijsten ingeschreven personen, op den eersten der beide voor de volksstemming bepaalde dagen hunne stem uitgebragt. In de onder de hoofdstad behoorende gemeenten heerscht algemeene geestdrift; de ingezetenen gaan in scharen en met banieren voorop, naar de stembus. Vele depêches zijn uit de departementen ontvangen en melden dat de kiezers zich algemeen

bevijveren aan de stemming deel te nemen. Het aantal stemmenden schijnt grooter te zullen zijn dan op den 20sten December 1851."

De ministeriele *Patrie* van eergisteren berigt het volgende: » De tijdingen die het gouvernement heden, Zondag, door den telegraaph uit de departementen ontvangen heeft, zijn zeer gunstig. Allerwege gaat de bevolking in massa naar de stembus. De volksstemming is in al de gemeenten een ware feestdag. De geestelijkheid vereenigt zich met de bevolking, en in al de kerken zijn voor tallooze scharen geloovigen gebeden opgezonden om 's Hemels zegen te verwerven op de stemming over het Keizerschap."

Volgens deze berigten zal dus het aantal uitgebragte stemmen, met name te Parijs, grooter zijn dan bij de zekerheid der uitkomst, bij de heerschende gerustheid en de onverschilligheid omtrent politieke regten, door velen, ook aan de zijde des gouvernements, verwacht werd.

De gouvernements-organen berigten dat het uitstallen en venten van afbeeldingen van den Prins-President in keizerlijk kostuum, door de overheid te Parijs verboden is.

In de laatste dagen is in onderscheiden berigten gewaagd van maatregelen die door de overheid zouden genomen zijn tegen eenen bisschop, welke het protest van den Graaf van Chambord tegen de herstelling van het Keizerschap had helpen verspreiden. Volgens een berigt van de *Indépendance Belje*, schijnt het dat de bisschop niets gedaan heeft dan aan den Graaf van Chambord te schrijven met verzoek om eene geldelijke bijdrage voor de oprigting eener Katholieke onderwijs-inrigting » in zijne trouwe Vendée." Het is de bisschop van Luçon, een man die inzonderheid in de schatting der ultra-Katholieken hoog aangeschreven staat.

— In ons vorig nommer is berigt dat het gouvernement de oprigting en de statuten der Algemeene Maatschappij van beleening op roerende goederen heeft bekragtigd. De *Constitutionnel* betoogt breedvoerig het nut dezer instelling en besluit zijn betoog aldus: » Het gouvernement is bij dit besluit vooral geleid door het groote denkbeeld, hetwelk het met bewonderenswaardige volharding en vastberadenheid zoekt te verwezenlijken, te weten de verlaging van den rentevoet. Wij willen hier niet herinneren al wat het in minder dan een jaar tijds gedaan heeft om goedkooper kapitaal te verschaffen aan het fabriekwezen, aan den handel, aan den landbouw, aan alle takken der nationale productie. Hetgeen het met het nu genomen besluit beoogt, is voor de spoorwegen en andere ondernemingen van algemeen nut hetzelfde te doen wat het voor al de overige takken van volksbedrijvigheid gedaan heeft. Het wil voor de ondernemers van openbare werken kapitalen tegen lager rente verkrijgbaar maken en alzoo de ontwikkeling bevorderen van ondernemingen die 's lands rijkdom zullen vermeerderen zonder aan de schatkist nieuwe lasten op te leggen."

— De *Moniteur* berigt het volgende: » Het Fransche evolutie-eskader heeft laatstelijk de haven van Algiers bezocht, wier verbetering met kracht voortgezet wordt. Gemakkelijk is het eskader de haven binnengekomen en heeft het er plaats gevonden, zonder aan de koopvaardij ruimte te ontnemen; en het is gebleken dat de haven behalve de koopvaardijschepen minstens twaalf linieschepen en evenveel fregatten zoude kunnen bevatten, indien eene in haar midden oprijzende rots weggeruimd wierd. Reeds is door den minister van oorlog last gegeven om zoo spoedig mogelijk tot de slechting dier rots over te gaan. Men heeft nu de zekerheid dat onze talrijkste oorlogsvloten ten allen tijde in de haven van Algiers eene veilige schuilplaats zullen hebben."

BELGIE.

In eene der jongste zittingen van de Belgische Kamer van Volksvertegenwoordigers is (zie ons nommer van den 19den dezer) door eenige leden de conversie der 5 percents staatsschuld aan de zorg der regering aanbevolen. De minister van finantien antwoordde dat hij daarop bedacht was, maar zich daarover niet verder mogt uitlaten. De *Indépendance Belge*, het orgaan van het ministerie, beschouwt in haar nommer van den 22sten dezer de vraag der conversie opzettelijk. Het volgende is de hoofdinhoud van dit artikel: » Er is eene vraag die zonder verwijl of schroom behoort te worden aangevat, met het vaste voornemen om haar schielijk tot afdoening te brengen: het is de conversie der 5 percents schuld. Reeds in Januarij jl. stelde de toenmalige minister van finantien, de heer Frère, in de centrale sectie voor, eene daartoe strekkende wetsbepaling in een wets-ontwerp te voegen; doch de meerderheid weigerde aan het gouvernement de volmagt om van voorkomende gunstige tijdsgewrichten voor eene conversie gebruik te maken. Dit was eene feil: doch nog grooter feil zoude het zijn, indien geen gebruik gemaakt wierd van het tegenwoordige oogenblik, hetwelk zoo geschikt is voor de conversie. Een maatregel van conversie is van bedenkelijken aard, wanneer hij de schatkist aan talrijke aanvragen om aflossing of de schuldhouders aan een zwaar verlies bloot stelt. Noch het een noch het ander is thans bij eene onverwijlde conversie onzer 5 in vier en een half percents schuld te duchten: immers de $4^1/_2$ percents staat thans op niet minder dan $99^1/_4$ en de 5 percents rijst sedert lang niet meer dan een vierde of een achtste per cent boven pari. Toen de Fransche 5 percents schuld op 120 genoteerd werd, deinsde Koning Lodewijk Philips terug voor eene conversie die de rentehouders een zesde van hun kapitaal zoude hebben doen verliezen, maar bij ons geeft het publiek, daar het geen 5 percents schuld boven pari wil koopen, daardoor te kennen dat het eene conversie te gemoet ziet; en daar het ter zelfder tijd de vier en een half percents nagenoeg tegen pari koopt, verrigt het, om zoo te zeggen, zelf de conversie.

» De te converteren schuld bedraagt in kapitaal nagenoeg honderd zestig millioen franken: de verlaging der rente van dit kapitaal met een half per cent zou de jaarlijksche uitgaven verminderen met fr. 800,000, of, de vermindering der onkosten medegerekend, met fr. 900,000, en met fr. 1,200,000 of 1,300,000, wanneer men den interest der nu reeds door de schatkist ingekochte en bij eene conversie te delgen schuldbewijzen mederekent. Dit zou het onmiddellijk gevolg der conversie zijn; het is overbodig te wijzen op de verlaging van den algemeenen rentevoet en de andere voordeelen die middellijke gevolgen zouden zijn van eenen maatregel welke in Frankrijk in veel minder gunstige omstandigheden en met den besten uitslag ondernomen is."

ITALIE.

Aan een Belgisch blad van de partij der geestelijkheid wordt onder dagteekening van den 17den dezer het volgende uit Turyn geschreven: » Men verzekert stellig dat de Paus door Prins Lodewijk Napoleon herhaaldelijk en dringend uitgenoodigd zijnde om in Frankrijk te komen en hem de keizerskroon op te zetten, dit verzoek voorwaardelijk ingewilligd heeft. Hij zoude, naar verzekerd wordt, hebben te kennen gegeven dat hij gaarne Frankrijk zoude bezoeken, maar dat het hoofd der Christenheid bezwaarlijk zijn zetel verlaten en zulk eenen reistogt ondernemen konde, zoo daarmede niet voor de zaak der godsdienst eenig groot voordeel te behalen ware; hij zoude zich derhalve naar Frankrijk begeven, indien ter vervanging van het tusschen Rome en Frankrijk bestaande concordaat, eene nieuwe overeenkomst uit zijne hand aangenomen wierd; het nieuwe concordaat zoude onder anderen bepalen moeten dat allerwege in Frankrijk het Gallicaansche kerkgebruik door het Romeinsche vervangen en de kerkelijke huwelijksvoltrekking als voorwaarde der burgerlijke ingevoerd wierd."

SPANJE.

Het Spaansche regeringsblad van den 16den dezer behelst de reeds door eene telegraphische tijding bekende besluiten waarbij de minister van openbare werken en die van binnenlandsche zaken vervangen worden, de laatste door den heer Bordia, en de eerste voorloopig door den heer Beltran de Lys, tevens minister van buitenlandsche zaken. Naar luid dezer besluiten zijn de beide aftredende ministers op hun verzoek wegens redenen van gezondheid ontslagen. Volgens de gewone berigten uit Madrid, is de minister van openbare werken afgetreden omdat hij spoorwegconcessien verleend en daarbij op de schatkist bezwarende verpligtingen gelegd had met eene roekeloosheid die herstelling vorderde, en de minister van binnenlandsche zaken wegens oneenigheden met den voorzitter van den ministerraad, dien hij in de vervolging van de *Heraldo*, het orgaan der gematigd-liberale partij, schijnt te hebben tegengewerkt. De heer Bordia was tot nog toe hoofdambtenaar bij het bestuur van finantien, en tevens lid der Kamer van Volksvertegenwoordigers. Volgens bijzondere berigten uit Madrid twijfelen velen aan zijne geschiktheid om zijnen rusteloos werkzamen voorganger, den heer Ordonez, in het bestuur der binnenlandsche aangelegenheden te vervangen.

ENGELAND.

Met groote belangstelling wordt, gelijk uit de jongste Londensche bladen en berigten blijkt, de discussie van het Lagerhuis over de beide voorstellen betreffende de handelsvrijheid, die den 23sten zoude aanvangen, te gemoet gezien. » In beide voorstellen, zegt een der Londensche bladen, wordt de handelsvrijheid gehuldigd, in dat van den heer Villiers met geestdrift, in het ministeriele voorstel met bezadigdheid; en is het voor een beginsel gevaarlijk door de hand van tegenstanders te worden in werking gebragt, nog meer gevaar loopt het wanneer deszelfs toepassing aan overdreven voorstanders is toevertrouwd."

Met groote blijdschap is in Engeland niet alleen door de vrijhandelspartij maar ook door allen die op de welvaart des lands en de bevestiging van den wereldvrede prijs stellen, de tijding ontvangen dat in de Vereenigde Staten diegene der beide candidaten voor het presidentschap verkozen is, welke het meest tot het beginsel der handelsvrijheid overhelt. Doch men ontveinst zich niet dat de demokratenpartij, wier candidaat gekozen is, zich ook sinds lang kenmerkt door zucht tot uitbreiding van het grondgebied der Unie en daartoe het gebruik des noods ook van gewelddadige middelen niet verwerpelijk acht.

— Er is in Londen uit Sydney berigt ontvangen van de aankomst der *Chusan*, de eerste stoomboot in de door de *Peninsular and Oriental Steam Navigation Company* opgerigte regtstreeksche dienst tusschen Engeland en Australie. Zij heeft de reis in vijf en zeventig dagen afgelegd.

INDIE.

In het Britsche Lagerhuis is in de vorige week eene belangrijke petitie uit Indie ingediend, vooral gerigt tegen de angstvalligheid waarmede het Britsche bewind in Hindostan, hoe stevig ook gevestigd, nog steeds noodig acht de heidensche godsdiensten der inlanders te ontzien. De petitie is ingediend in naam eener vergadering van Protestantsche geestelijken en zendeling-predikers, die in Augustus jl. te Calcutta is gehouden. In de eerste plaats verzoekt zij, dat » de Oost-Indische Compagnie voortaan geene gemeenschap meer hebbe met de valsche godsdiensten van Indie," en dat ten gevolge daarvan de verordening worde ingetrokken, waarbij aan de onderwijzers in de staatsscholen verboden wordt hunne leerlingen in den Bijbel te doen lezen. Verder worden verscheiden veranderingen in het burgerlijk bestuur en de wetgeving gevraagd als voor de zedelijke belangen der bevolking bevorderlijk zullende zijn, zoo als dat de Oost-Indische Compagnie niet langer inkomsten trekke uit onzedelijke bronnen; dat alle openbare vertooningen en vermakelijkheden, die het menschelijk gevoel kwetsen, worden verboden; eene verbetering der politie en der regtspraak; doelmatige strafbepalingen tegen meineed, valschheid, omkooping, ook wanneer zij, gelijk maar al te vaak scheen te gebeuren, bij besturen en openbare autoriteiten voorkwamen; maatregelen strekkende om het beleggen van kapitalen in grondeigendommen en in het landbedrijf aan te moedigen; verbetering der bepalingen omtrent het huren van land in het belang van den huurder en van den landbouw; het benoemen van een afzonderlijken gouverneur voor Bengalen, welke provincie, met vijf en dertig millioen inwoners, thans onmiddellijk onder den gouverneur-generaal staat, en splitsing van deze provincie in twee onderdeelen. Eindelijk vraagt de geestelijke vergadering dat het gezag der Oost-Indische Compagnie over het Indische Rijk niet weder voor een tijdvak van twintig jaren maar voor een korter tijdsbestek worde verlengd, ten einde gedurig hare verordeningen en handelingen door het parlement des moederlands zouden kunnen worden getoetst.

— De onlangs ten troon geklommen Koning van Siam, die in Engeland voorgesteld wordt als een man van eenige beschaving en kennis, van wien handelsvoordeelen zouden te verwerven zijn, heeft eenen opmerkelijken brief aan den Paus geschreven. Het is de heer Pallegoix, titulair bisschop van Mallos en bestuurder der Roomsch-katholieke zending in Siam, welke dien brief den 10den dezer aan den Paus overhandigd heeft. De brief is in het Engelsch geschreven en behelst, volgens een door het *Journal des Débats* overgenomen berigt van een ander Fransch dagblad, onder anderen het volgende: » Sedert lang had ik uit de Engelsche nieuwsbladen uwe verheffing tot den troon vernomen, en daar de bisschop van Mallos, mijn dierbare vriend, van mij verlof vroeg om zijn vaderland te bezoeken en u zijne hulde te gaan brengen, vind ik hierin eene gewenschte gelegenheid om aan u te schrijven en met u vriendschap aan te knoopen, die duurzaam moge zijn.

» Ik geloof nog niet in den Christus; ik ben een vroom belijder der godsdienst van Buddha, maar ik hecht alleen aan het wijsgeerige gedeelte dezer godsdienst, welke zoo zeer door talrijke en ongerijmde fabelen verbasterd is, dat zij, naar ik verwacht, eerlang ophouden zal onder de menschen te bestaan. Uwe Heiligheid kan zeker zijn dat onder mijne regering de Christenen niet zullen worden vervolgd, en dat inzonderheid de Roomsch-katholieken zullen worden beschermd en nimmer zullen worden gebezigd voor bijgeloovige plegtigheden van een met hunne godsdienst strijdigen aard, gelijk u van mijnentwege door den bisschop van Mallos nader zal worden verklaard."

BINNENLANDSCHE BERIGTEN.

'S GRAVENHAGE, *den 23sten November* 1852.

Heden wordt van Regeringswege aan 's Konings Commissarissen in de provincien, ter mededeeling aan de kamers van koophandel en fabrieken, gezonden kopij eener missive van Zijner Majesteits gezantschap te Konstantinopel, van 28 October jl., behelzende eenige opmerkingen omtrent de middelen door welke in Nederland de handelsbetrekkingen met de Levant schijnen te kunnen worden uitgebreid. Daarbij is eene lijst gevoegd van de Nederlandsche en vreemde voortbrengselen, die naar het gevoelen van het gezantschap voor de Levant in aanmerking komen.

In de zitting van de Tweede Kamer der Staten-Generaal van heden heeft de Commissie, in wier handen gesteld zijn geweest de geloofsbrieven van den heer van Panhuijs, nieuw benoemd lid in het hoofdkiesdistrict Zutphen, daaromtrent verslag uitgebragt, en de toelating van dien heer voorgesteld.

Nadat de nieuw gekozene de bij de Grondwet gevorderde eeden in handen des Voorzitters had afgelegd, heeft hij onmiddellijk zitting genomen.

De Commissie van Rapporteurs voor het wets-ontwerp tot het tijdelijk in omloop laten van tien millioen muntbiljetten uitgegeven volgens de wet van 1849, heeft haar algemeen verslag ter tafel gebragt. De Vergadering heeft beslist dat de dag der beraadslagingen over dat wetsvoorstel nader zal worden bepaald.

Daarop zijn de beraadslagingen voortgezet en geëindigd over hoofdstuk IV der staatsbegrooting voor 1853 (Justitie). Nadat de Vergadering de onderscheidene artikelen had goedgekeurd met uitzondering van art. 17 luidende: » Tractementen, abonnement voor bureau-kosten, kosten van kleeding en wapening van ambtenaren van algemeene of rijks-politie", dat met 32 tegen 30 stemmen verworpen werd, heeft zij het hoofdstuk in zijn geheel, thans gebragt op f 2,188,012.28 met 61 tegen ééne stem, zijnde die van den heer Jongstra, aangenomen.

De commissien in wier handen gesteld zijn het verslag betrekkelijk den verkoop van domeinen over 1851, en de inlichtingen van Regeringswege ingezonden op aan de Kamer ingediende adressen betrekkelijk het opheffen van Nijmegen als vesting, hebben hare rapporten ter tafel gebragt. De Kamer heeft besloten die stukken te doen drukken en ronddeelen, en den dag der beraadslagingen over de daarbij genomen conclusien nader te bepalen.

Voorloopig verslag wegens den oogst van 1852 *in de provincie Zeeland.*

De opgaven der gemeentebesturen nopens de uitkomsten van den oogst loopen hier en daar zeer uiteen en leveren soms merkelijke en moeijelijk te verklaren verschillen op.

Over het algemeen echter is opgemerkt dat na den zachten winter het langdurig ruwe en koude voorjaar, soms van hevige wintervlagen vergezeld, ongunstig op de uitkomsten van de meeste voortbrengselen van den landbouw heeft gewerkt. Hoezeer de wasdom van de granen zich in Mei en Junij als veelbelovend liet aanzien, hebben eerst de daarop gevolgde sterke zomerwarmte en droogte, en later de vele regens, aan de vruchten veel nadeel toegebragt.

Tarwe. Onder de aangehaalde omstandigheden is de opbrengst op niet meer dan 20 tot 21 mudden het bunder te berekenen.

Rogge. Hetzelfde kan ook van dit gewas in vele opzigten worden gezegd. De opbrengst is minder dan middelmatig, zij bepaalt zich tot slechts 20 mudden het bunder.

Gerst. Hare opbrengst is beneden die van den vorigen oogst. De wintergerst schijnt minder in het ongunstige te hebben gedeeld. De zomergerst was kort van stroo, en leverde niet veel uit. Gemiddeld komt de opbrengst op 30 tot 32 mudden het bunder neder.

Haver heeft insgelijks geleden. Hare opbrengst kan niet hooger dan 34 mudden het bunder worden geschat.

Koolzaad hield gelijken tred met den vorigen oogst. Men kan de opbrengst daarvan op 18 mudden het bunder berekenen; weinig zomerzaad wordt er geteeld.

Paarden- en duivenboonen. De hitte en het natte weder hebben op die teelt een zeer nadeeligen invloed uitgeoefend.

Op slechts 16 mudden kan het bunder, zoo der paarden- als duivenboonen, dooreen worden geraamd.

Witte en bruine boonen. Hieromtrent geldt hetzelfde. Niet meer dan 14 mudden het bunder schijnt te zijn verkregen.

Erwten. Ook de opbrengst daarvan kan niet hooger dan 14 mudden het bunder worden gesteld.

Aardappelen. De opgaven loopen zeer uiteen; gemiddeld wijst de opbrengst niet meer dan 82 mudden van het bunder aan.

Intusschen bestaat er twijfel omtrent de naauwkeurigheid van sommige der ontvangen opgaven, vermits, hoezeer de ziekte zich wederom onder de aardappelen heeft vertoond, het toch bekend is dat de knol niet zoo zeer is aangetast geworden als velen dit, misschien in hun eigen belang, schijnen te hebben medegedeeld.

Graslanden. — Hieromtrent luiden de berigten gunstig. De weiden hebben, over het algemeen, ruim voedsel voor het vee opgeleverd; ook over den hooibouw wordt niet geklaagd.

Klaver- en wortelgewassen. — De uitkomst is bevredigend. De hoedanigheid wordt geroemd.

Vee. — De veeteelt had met geene tegenspoeden te kampen. Behalve de gewone ongesteldheden hebben zich geene ziekten, dan alleen hier en daar onder de paarden, de zoogenaamde lendentyphus, vertoond.

De longziekte onder het rundvee bleef in dit jaar gelukkig achterwege.

Uit een en ander blijkt, dat de oogst in dit jaar over het geheel niet voordeelig is uitgevallen; de rijzing der graanprijzen zal intusschen den landman vergoeding kunnen schenken.

Volgens nadere berigten uit Triëst, bij het K. K. Oostenrijksche consulaat-generaal alhier ontvangen, hebben de bijdragen ter ondersteuning van de nagelatene weduwen en weezen van de verongelukte 9 Helvoetsluizer zeelieden zulk een gunstigen voortgang gehad, dat reeds eene som van f 2622.74 aan genoemd consulaat-generaal is kunnen worden overgemaakt, om aan het gemeentebestuur van Helvoetsluis ter verdeeling onder de ongelukkige betrekkingen te worden ter hand gesteld.

De treurmare, dat 9 Hollandsche zeelieden in hunne pogingen tot bijstand en redding van het Oostenrijksche schip *Pegno d'Amicizia* en deszelfs equipagie, den dood in de golven hadden gevonden, heeft de algemeene deelneming van den Triëster handels- en zeemansstand opgewekt, een gevoel van diepe droefheid en dankbare bewondering voor Neêrlands strandbewoners bezielde allen, en gaarne gaf iedereen zijne sympathie voor deze en voor het bevriende Nederland, in ruime bijdragen voor de ongelukkige weduwen en weezen, te kennen. De zee-assurantie-maatschappijen te Triëst hebben f 1020, de Oostenrijksche Lloyd f 200 en het beurscomité f 1300 bijgedragen.

(*Handelsblad.*)

In de *Nieuwe Rotterdamsche Courant* leest men: » De heer J. W. N..., die als passagier de reis met de schroef-ijzeren-stoomboot *Padang*, behoorende tot de stoombootmaatschappij van den heer Cores de Vries, gevoerd door kapitein C. T. A. Persille, naar Macassar en de Molukkos mede gemaakt heeft, stelde ons in staat, het volgende te berigten omtrent de voorbeeldelooze vlugheid, waarmede zij is verrigt.

Den 14den Julij 's morgens ten $8\frac{1}{2}$ ure vertrok de boot van Soerabaija en kwam den 18den $\frac{1}{4}$ vóór 2 ure te Macassar aan.

Den 22sten 's avonds ten 5 ure is zij van daar vertrokken en den 28sten ten 1 ure te Banda aangekomen.

Den 29sten 's avonds ten $5\frac{1}{2}$ ure, van de reede aldaar vertrokken en den 30sten ten 12 ure 's middags te Amboina gearriveerd.

Den 2den Augustus ten 3 ure 's middags, die plaats verlaten en den 4den 's middags $\frac{1}{4}$ vóór 1 ure te Ternate geankerd.

Den 6den 's middags ten 12 ure Ternate verlaten en den 7den ten 1 ure 's middags te Menado aangekomen, alwaar eene lading gouvernements-koffij werd ingenomen en weder vertrokken den 8sten des avonds ten $7\frac{1}{2}$ ure; aangekomen te Macassar den 14den 's middags ten $2\frac{1}{2}$ ure en die plaats den 17den 's morgens ten $7\frac{1}{2}$ ure verlaten.

Den 19den 's avonds ten $5\frac{1}{2}$ ure weder te Soerabaija geankerd.

Deze togt is dus volbragt, met inbegrip der los- en ladingsdagen, in den tijd van ééne maand en zeven dagen, en had naar alle waarschijnlijkheid nog in korteren tijd kunnen worden verrigt, indien het stoomschip niet te worstelen had gehad met hooge zeeën en onstuimig weder, vooral gedurende de vaart van Macassar naar Banda en van Menado naar Macassar. Intusschen is dit voorbeeld van zeer veel belang voor den handel tusschen Java en de Molukkos, dewijl toch tot het doen van zulk een togt met zeilschepen minstens vier, vaak zes maanden vereischt worden, waarom eene geregelde doorzetting van die onderneming wel als wenschelijk beschouwd kan worden.

De vlugheid, waarmede die togt is verrigt, is voornamelijk te danken aan kapitein Persille, wiens doelmatige voorvarendheid, ijver en wellevende behandeling aan boord allen lof en aanbeveling verdienen.

Op alle genoemde plaatsen was het bij het vertrek van de *Padang* rustig en heerschte er overal eene goede gezondheid.

Op Amboina viel veel regen. Te Macassar was de handel vrij levendig en ter reede bevonden zich, afgescheiden van de oorlogsschepen, een tiental ra-vaartuigen en een groot aantal Padoewakangs.

De resident van Ternate zou eenige dagen na het vertrek van de *Padang* een togt doen naar het onder het gebied dier residentie behoorende eiland Batjang, om een onderzoek naar de steenkolenmijnen, welke aldaar zouden gevonden zijn, te bewerkstelligen."

Door Zijner Majesteits consul te DANZIG is mededeeling gedaan van het navolgend verslag omtrent den handel en de scheepvaart.

» De berigten omtrent de resultaten van den graanoogst zijn vrij uiteenloopende; zulks is toe te schrijven aan den invloed van het drooge weder op de verschillende soorten van landerijen, aan het meer of minder vroegtijdig inoogsten, daar op vele gewassen en wel voornamelijk op de tarwe en de aardappelen de latere regen van gunstigen invloed is geweest. De langdurige droogte en hitte deden de granen te schielijk tot rijpheid geraken en de gerst en de haver tot versterf overgaan.

De tarwe is nogtans vrij goed uitgevallen doch zeer verschillend van qualiteit: zij levert een gewigt van 124 tot 133 pond Amsterdamsche schaal.

Rogge levert in deze omstreken een karig gewas, omdat zij bij de droogte te vroeg gerijpt was. Intusschen is men met de qualiteit tevreden, welke 118 tot zelfs 130 pond weegt.

Gerst heeft een slechten oogst opgeleverd en zal voor de eigene consumtie niet toereikende zijn.

Met haver is dit hetzelfde geval; van beide graansoorten zullen dit jaar wegens te hooge prijzen geene verzendingen kunnen plaats hebben.

Erwten lieten in den beginne een ruimen oogst verwachten; later echter heeft dit gewas veel door regen geleden, zoodat zoowel qualiteit als quantiteit onvoldoende zijn uitgevallen. Kool- en raapzaad hebben door het weder begunstigd, een goed en droog gewas geleverd.

Op aardappelen heeft het regenachtige weder in het laatst van Augustus een gunstigen invloed uitgeoefend, terwijl men aanvankelijk vreesde dat de teelt als mislukt te beschouwen was. Ofschoon de aardappelen-ziekte zich ook dit jaar geopenbaard heeft, zoo kan men echter, in verhouding tot vorige jaren, met de opbrengst tevreden zijn.

De prijzen der granen zijn thans als volgt:

van	tarwe	f 261	per last,
»	rogge	180	» »
»	gerst	171	» »
»	haver	135	» »
»	erwten	216	» »
»	lijnzaad	225	» »
»	raapzaad	306	» »

De verzendingen van granen hebben tot ultimo October bedragen 22575 lasten tarwe, 2140 lasten rogge, 125 lasten gerst, 434 lasten erwten, 123 lasten lijnzaad en 1485 lasten raapzaad.

Hout is ten gevolge der aanzienlijke behoefte voor Engeland 10 à 15 per cent hooger geloopen, in vergelijking der prijzen van het voorjaar.

De vrachten zijn verbeterd; men besteedde ultimo Junij:

	naar Nederlandsche havens.		naar Engelsche havens.
	f 14 à f 15 pr.	roggelast.	2/ à 2/8 d. st. pr. quarter tarwe.
	f 13 à f 14 »	houtlast.	13 à 14/ st. pr. load hout (50 kub. v.)
en thans	f 20 à f 21 »	roggelast.	5 à 6/ st. pr. quarter tarwe.
	f 15 à f 16 »	houtlast.	22 à 24/ st. pr. load hout.

De meeste Nederlandsche schepen hebben dus verkozen vrachten naar Engelsche havens aan te nemen.

Onder dagteekening van den 30sten October jl. wordt door Zijner Majesteits consul-generaal te ALEXANDRIE gemeld, dat aangezien de berigten omtrent den thans te veld staande oogst van Turksche tarwe gunstig luiden, en er kortelings van de particuliere eigendommen van den Onderkoning van Egypte 25,000 ardebs graan ter exportatie gekocht werden, men algemeen van gevoelen was dat het gevreesde verbod tegen het uitvoeren van granen niet zal plaats hebben, en er zelfs van de gouvernements-producten nog een gedeelte voor den uitvoer al kunnen worden aangeboden. Den 25sten October vertrok uit genoemde haven het Nederlandsche schoonerschip *Edzard*, kapitein Huisman, met eene lading lijnzaad naar Amsterdam bestemd, en den 29sten dier zelfde maand kwam aldaar aan het Nederlandsche barkschip *Anjer*, kapitein Eijsen, die eene lading granen zal innemen.

De gezondheidstoestand in Egypte was zeer voldoende.

PROGRAMMA *der Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen, voor het jaar* 1852.

De Hollandsche Maatschappij van Fraaije Kunsten en Wetenschappen hield op 18 September 1852 hare jaarlijksche algemeene vergadering te Amsterdam, onder voorzitting van den heer mr. J. A. Jolles, die eene korte openingsrede hield over het bekende gevoelen van Plinius, dat er geen werk zoo slecht is of het heeft zijne goede zijde.

Hierop deed de algemeene secretaris verslag van de voornaamste handelingen en voorvallen bij de Maatschappij, sedert hare laatste algemeene vergadering op 20 September 1851 te 's Hage gehouden, en van haren tegenwoordigen staat.

Vervolgens zijn uit de voorgestelde vragen de volgende aangenomen, om beantwoord te worden vóór of op 1 Januarij 1854:

uit het vak der Theorie der Schoone Kunsten:

„Eene geschiedenis van de Nederlandsche Etskunst."

uit het vak der Geschiedenis:

„Eene beoordeelende geschiedenis van het binnenlandsch bestuur van den Stadhouder Willem III."

voor eene proeve van Proza:

„Eene zitting der Nationale Vergadering in 's Gravenhage in 1797."

De maatschappij herinnert, dat zij vóór of op 1 Januarij 1853 de antwoorden verwacht op de volgende in het jaar 1851 uitgeschrevene prijsvragen:

uit het vak der Wijsbegeerte:

„Wat moet men verstaan door geest des tijds? In hoe verre is het geoorloofd en pligtmatig dien geest in godsdienst, wetenschap, kunst en leven te volgen?"

uit het vak der Taalkunde:

„Verzameling, geschiedenis en taalkundige opheldering van onze Vaderlandsche volksliederen, zooveel mogelijk met opgave der zangwijze."

voor eene proeve van Poëzij.

„De Christen-zendeling."

Voorts werd aan de vergadering medegedeeld, dat slechts op de eerste en derde van de in het jaar 1850 uitgeschrevene prijsstoffen, als:

uit het vak der Theorie der Schoone Kunsten:

„Welken invloed heeft het Christendom gehad op de beeldende kunsten, en in hoe verre is het uit zijnen aard geschikt, om die te doen bloeijen of verachteren?"

uit het vak der Geschiedenis:

„Hoe lang en in hoe verre heeft het beginsel der volkskeuze zich, tijdens de Republiek der Vereenigde Nederlanden, in onze Hollandsche steden doen gelden?"

voor eene proeve van Proza:

„Een volksroman in den trant »van de Loteling" van Henri Conscience."

een antwoord is ingekomen.

Aan geen van beiden werd het uitgeloofde eermetaal toegewezen.

Aangaande het eenige, maar te laat ingekomen antwoord op de in 1848 uitgeschrevene prijsvraag over den » Gothischen bouwstijl," volgens besluit der vorige algemeene vergadering alsnog in handen van beoordeelaren gesteld, besloot de vergadering, voorgelicht door de adviezen van H. H. beoordeelaren, de zilveren medaille als buitengewone belooning aan te bieden, en den schrijver verlof te vragen om zijn naambriefje te openen, en het stuk in de werken der Maatschappij op te nemen.

Eindelijk besloot de vergadering op nieuw de boven vermelde prijsvraag uit het vak der Geschiedenis te herhalen.

De maatschappij looft haren gouden eerepenning, ter innerlijke waarde van dertig gouden dukaten, uit aan den schrijver van het der bekrooning waardig en best gekeurde stuk, op ieder der bovengemelde onderwerpen, in deze vergadering uitgeschreven; en eenen zilveren van gelijke grootte en gelijken stempel, aan den schrijver van het insgelijks goedgekeurde en der bekroonde verhandeling of het bekroonde gedicht naastbij komende stuk.

Alle stukken welke naar den prijs dingen, moeten leesbaar en naauwkeurig, doch met eene andere hand dan die des opstellers, geschreven zijn, zoowel wat den tekst en de aanteekeningen, als wat de verbeteringen en veranderingen aangaat. De stukken moeten met eene zinspreuk, en niet met den naam des schrijvers onderteekend zijn, maar in een bijgevoegd verzegeld briefje, hetwelk dezelfde zinspreuk tot opschrift heeft, de voor- en toenamen en woonplaats des schrijvers vermeld worden.

De naambriefjes, behoorende tot die stukken aan welke geen prijs wordt toegewezen, worden in tegenwoordigheid der leden, op de algemeene vergadering, ongeopend verbrand.

De schrijvers die naar den prijs dingen, en, vóór de uitwijzing, zich op eenigerhande wijze als zoodanig bij beoordeelaren hebben doen bekend worden, zijn van den prijs, al hadden zij dien werkelijk verdiend, verstoken.

De auteurs behouden den eigendom van de bekroonde antwoorden; onder voorwaarde dat zij die stukken niet door den druk gemeen maken vóór de uitgave door de maatschappij. Is deze binnen het jaar na de bekrooning niet geschied, alsdan verkrijgt de auteur onvoorwaardelijk het regt tot de uitgave.

De dichtstukken moeten opgesteld zijn in de Nederduitsche taal; maar de antwoorden op de overige vragen kunnen ook in het Latijn, Engelsch, Fransch of Hoogduitsch (dit laatste evenwel met Italiaansche letter) geschreven zijn; en moeten vrachtvrij vóór of uiterlijk op den boven bepaalden tijd ingezonden worden aan den algemeenen secretaris der maatschappij.

Tot algemeen voorzitter der maatschappij voor het volgende jaar, is gekozen de heer W. R. Veder, en tot algemeen Secretaris de heer D. Serrurier, beiden te Dordrecht, aan welken laatstgenoemden gedurende het ingetreden maatschappelijk jaar, alle stukken, brieven en antwoorden moeten worden toegezonden.

Amsterdam, October 1852.

Op last der maatschappij,
A. J. DE BULL.
Algemeene Secretaris.

ADVERTENTIEN.

MINISTERIE VAN KOLONIEN.

*** Op aanstaanden Woensdag den 24sten dezer zal de gewone Audientie van den Minister van Kolonien geen plaats hebben.

's Gravenhage, den 22sten November 1852.

ADMINISTRATIE DER DOMEINEN.

De openbare Verpachtingen van Grasgewas, Vischwateren en Veren, welke op den 26sten November te Brielle en den 27sten November te Dordrecht waren aangekondigd, worden 14 dagen **uitgesteld** en mitsdien bepaald op den 10den December te Brielle en den 11den December te Dordrecht, op de aangeduide uren en plaatsen.

De Ontvanger der Domeinen,
H. COLLOT D'ESCURY.

MILITAIRE BAKKERIJ TE HOORN.

Onder nadere goedkeuring van het Ministerie van Oorlog zal door den Majoor Garnizoens-Kommandant te Hoorn, op den 10den December eerstkomende, des middags ten 12 ure, Publiek worden Aanbesteed:

twee	Lasten	Kubanka-Tarwe,	wegende minstens	77	Pond
twee	»	Zeeuwsche	» »	74	»
een	»	blanke Pruissische Rogge,	» »	72	»

De Biljetten van Inschrijving en de aangebodene Monsters, welke van een gelijk Merk voorzien moeten zijn, zullen vóór dat uur op het Bureau van gemelden Kommandant bezorgd moeten zijn, alwaar ook Dagelijks, des morgens van 10 tot 12 ure, de Voorwaarden ter Lezing zullen liggen.

Hoorn, den 22sten November 1852.

De Majoor voornoemd,
F. BREEKPOT.

GEREGTELIJKE AANKONDIGINGEN.

*** Bij Brieven van Meerderjarig-verklaring, door den Hoogen Raad der Nederlanden op den 3den November 1852 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk Besluit van den 12den November 1852, n°. 52, zijn aan *Eduard Anne Marius Carp*, zonder beroep, wonende te Zalt-Bommel, gegeven al de regten bij de Wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Artikel 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan aankondiging ter voldoening aan Art. 486 van gemeld Wetboek.

's Gravenhage, den 23sten November 1852.

P. J. v. D. BURGH,
Procureur bij den Hoogen Raad.

*** Bij Brieven van Meerderjarig-verklaring door den Hoogen Raad der Nederlanden op den 5den November 1852 verleend, goedgekeurd bij Koninklijk besluit van den 12den November 1852, n°. 52, zijn aan Jonkvrouwe *Maria Rufina Petronella Jacoba de Roock*, zonder beroep, wonende te 's Hertogenbosch, gegeven al de regten bij de wet aan Meerderjarigen toegekend, behoudens de bepaling van Artikel 478 van het Burgerlijk Wetboek.

Geschiedende hiervan aankondiging, ter voldoening aan Artikel 486 van gemeld Wetboek.

's Gravenhage, den 23sten November 1852.

P. J. v. D. BURGH,
Procureur bij den Hoogen Raad.

*** Bij Exploit van den Deurwaarder *Johannes Brakkee*, van den 20sten November 1852, behoorlijk geregistreerd, is aan den Edelen Achtbaren Heer Officier van Justitie bij de Arrondissements-Regtbank te Rotterdam, die het origineel met *gezien* heeft geteekend, beteekend met overgifte van kopij, het Vonnis, den 27sten September 1852 door de Arrondissements-Regtbank voornoemd tusschen *Jean Benoit Antoine Braeckman*, Verwer, wonende te Rotterdam, als Eischer, en zijne Huisvrouw *Marie Jeanne Peeters*, wier verblijf is onbekend, Gedaagdesse, gewezen; waarbij aan eerstgenoemde vergunning is verleend, een ander Huwelijk aan te gaan; zijnde hem vooraf bij Vonnis van gezegde Regtbank van den 31sten Maart 1851, op de expeditie geregistreerd, verlof verleend om in dezen kosteloos te procederen. En is een gelijk afschrift door mij Deurwaarder aangeplakt op het bord aan de hoofddeur van meergemelde Regtbank.

De Procureur van den Requirant,
J. J. SCHEFFER.

TE 'S GRAVENHAGE, TER ALGEMEENE LANDS-DRUKKERIJ.